

A Kúria a dr. Oros Csaba ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. felpereseknek a dr. Fecskovics Erzsébet ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása, jogkövetkezményei alkalmazása és rendkívüli munkavégzés ellenértékének megfizetése iránt a Budapest Környéki Munkaügyi Bíróságnál 7.M.1052/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.22.646/2012/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.22.646/2012/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek tizenöt napon belül 10.000 (tízezer) - 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) - 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felmerült felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperesek a keresetükben a velük szemben alkalmazott, 2009. július 1-jén kelt munkáltatói rendes felmondások jogellenességének megállapítását, a jogellenesség jogkövetkezményeinek alkalmazását kérték visszahelyezésük mellőzésével valamint azzal, hogy a munkaviszonyuk a nyugdíjazásuk 2010. augusztus 30-i, illetve 2010. augusztus 3-i időpontjában szűnjön meg. Ezt meghaladóan cafeteria juttatás és rendkívüli munkavégzés ellenértékének megfizetésére is kérték kötelezni az alperest. Az elsőfokú bíróság a 7.M.1052/2009/50. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította, kötelezte őket az alperesnek járó perköltség megfizetésére, rendelkezett arról, hogy a le nem rótt illetéket az állam viseli. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint mindkét felperes 2008. január 15-étől állt az alperes alkalmazásában tehergépkocsi-vezető munkakörben. Munkájukat - változó munkavégzési hely munkaszerződésben való szerepeltetésével - az alperes f. telephelyén végezték az M. úti telephelyen történt betanításukat követően. Egyműszakos munkarendben dolgoztak, 2008. szeptember 1-jétől két hónapos munkaidő-keretben, egyrészt önvezénylés, másrészt a munkáltató utasításai alapján végezték a munkát. A jelenléti íven napi 8 óra munkaidőt tüntettek fel. Feladatuk volt a telephelyen összekészített, majd átvett áruk túralapok szerinti kiszállítása a megrendelőknek, melynek útvonalát maguk tervezték. A kiszállítást követően a telephelyen a göngyöleget lerakták és az áru ellenértékével elszámoltak, erről az alperes pénztárosai járatzárási okiratot állítottak ki. Az elszámolás elkészítésére, illetve aláírására a kiszállítás napján nem minden esetben került sor. A túralap és a járatzárási okirat kinyomtatásának idejét tartalmazta.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 2009. június 2-án ügyvezetői utasítás született az M. úti, az f. és a t. telephelyek előreláthatólag 107 fős létszámcsökkentéséről, az M. úti telephely bezárásáról, annak tevékenységeinek ideiglenesen a fóti telephelyhez rendeléséről. 2009. június 2-ával az M. úti telephelyet bezárták, a fennmaradó létszámot a fóti telephelyre helyezték át, ahol egyidejűleg megkezdődött a csoportos létszámleépítés. 2009. szeptember 7-éig az F.-n dolgozók munkaviszonyát 5 fő, ezen belül 1 fő gépjárművezető kivételével megszüntették, az 1 fő gépjárművezető munkaviszonya a telep bezárásával szintén megszűnt. A t. telephelyen dolgozó 120 fő közül több mint 50 főnek szűnt meg a munkaviszonya.

A csoportos létszámcsökkentésről a felpereseket 2009. június 2-ával tájékoztatták, ekkor mindketten a nyugdíj előtti védettségükre hivatkoztak. A Közép-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ 2009. június 29-én az alperes csoportos létszámcsökkentéssel kapcsolatos bejelentését nyilvántartásba vette.

A felperesek a keresetükben arra hivatkoztak, hogy a munkáltató megszegte a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (rég. Mt.) 89. § (7) bekezdésében foglalt felmondási korlátozásra vonatkozó rendelkezést, a felmondásukkor ugyanis még nem született döntés az f. telephely bezárásáról, ott dolgoztak más, felmondási korlátozás alá nem eső gépjárművezetők, a felmondásra okot adó különösen indokolt eset nem állt fenn.

Az elsőfokú bíróság az alperes hivatkozásával egyetértésben a Legfelsőbb Bíróság MK.10. számú állásfoglalásra utalással kifejtette, hogy a különös indokot megvalósító súlyos ok a munkáltató gazdálkodása körében is jelentkezhet, a csoportos létszámcsökkentés, a munkaköri feladatok csökkenésével és a munkakör megszűnésével járó átszervezés ilyennek minősül. Nem tulajdonított jelentőséget annak sem, hogy a felmondásra a telep bezárásához képest hamarabb került sor. Rámutatott, hogy a felpereseket az Mt. 94/A. § (3) bekezdésének megfelelően azon a telephelyen kellett figyelembe venni, a csoportos létszámcsökkentésről szóló döntés meghozatalakor munkát végeztek, így nincs jelentősége a t. telephely és a gépjárművezető munkakörök ottani megmaradásának. Nem tulajdonított jelentőséget az M. úti telephely bezárásakor a megmaradt munkaerő F.-re történt átcsoportosításának, mivel az f. telephely is 2009. IV. negyedévében szűnt meg. Arra a felperesek maguk sem hivatkoztak, hogy az f. telephelyről a t. telephelyre gépjárművezető munkakört helyeztek volna át. Kiemelte, hogy a létszámleépítés valóságát, megtörténtét az érintett munkavállalók arányát a felperesek nem vitatták.

Elutasította a felperesek cafeteria iránti igényét is.

A rendkívüli munkavégzéssel kapcsolatos kereseti kérelem vonatkozásában hivatkozott az Mt. 126. § (1) bekezdés a) - b) pontjára, valamint a Pp. 164. § (1) bekezdésére. Hangsúlyozta, hogy a túlmunka teljesítése és mértéke körében a felpereseket terhelte a

bizonyítás kötelezettsége. Ennek azonban nem tudtak eleget tenni, sőt konkrét tényállításokat sem fogalmaztak meg a bíróság felhívása ellenére, keresetüket megfelelően pontosítani nem tudták. A tanúvallomások nem támasztották alá, hogy a felperesek a munkaidőt minden nap kitöltötték, a felperesek saját előadása szerint sem került sor minden nap túlmunkára. A tanúvallomások alapján az elszámolások nem mindig az adott járat napján készültek, így elkészítésük időpontja nem igazolja a munka befejezés időpontját. A felperesek a 2008. szeptember 1-jén bevezetett munkaidő-keret szabályait is figyelmen kívül hagyták a keresetük előterjesztése során.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.22.646/2012/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A felpereseket az alperesnek járó fellebbezési költségben marasztalta.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást irányadónak tekintette. Az Mt. 87/A. § (1) bekezdésére és az MK. 10. számú állásfoglalásra hivatkozással egyetértett az elsőfokú bíróság okfejtésével, amely szerint a jelentős létszámcsökkentés a különös indok megállapításához elegendő, amennyiben az a védett korban lévő munkavállaló munkakörét is érinti. A több telephely együttes létszámát érintő jelentős létszámcsökkentés különösen indokolt esetet valósít meg, nincs jelentősége, hogy a felperesek munkaviszonyának megszüntetésére a telephely teljes bezárását megelőzően került sor. A korábban bezárt M. úti telephelyről csak ideiglenesen kerültek át munkavállalók az f. telephelyre, arra pedig nem merült fel adat, hogy a fellebbezésben először hivatkozott T. úti telephelyre vezényeltek volna át gépkocsivezetőket. A törvényszék álláspontja szerint is a felpereseket a létszámleépítés vonatkozásában a főteli telephelyen kellett figyelembe venni az Mt. 94/A. § (3) bekezdése alapján. A másodfokú bíróság arra is rámutatott, hogy a csoportos létszámleépítés szabályainak megsértésére, a konzultációs eljárás hiányára a munkaügyi központ rendelkezésre álló tájékoztatása ellenére a felperesek az elsőfokú eljárásban nem hivatkoztak, ugyanígy a T. úti fióktelepre sem, holott azt a cégnyilvántartásba 2011. május 27-én bejegyezték. E körülményeket a másodfokú bíróság a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban figyelmen kívül hagyta.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság döntését és annak indokait a rendkívüli munkavégzést illetően is. Kiemelte, hogy a munkaidő-keretre is figyelemmel a 14.30 óra után végzett munka nem minősült szükségképpen rendkívüli munkavégzésnek. A járatzárás több esetben 14.30 óra előtti volt, és olyan is előfordult, hogy a felperesek nem kaptak fuvart. A járatzárási dokumentumok nem voltak alkalmasak a munkaidő tényleges befejezési időpontjának igazolására, ahogy azt a tanúvallomások alapján az elsőfokú bíróság is megállapította. A jelenléti ívek a felperesek hivatkozása szerint sem tükrözték a tényleges munkaidőt.

A fellebbezéshez csatolt depóvezetői utasítás önmagában a tanúvallomásokkal szemben nem volt alkalmas annak alátámasztására, hogy a járatzárások dokumentumai a munka tényleges befejezését mutatták.

A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését kérték elsődlegesen azzal, hogy a Kúria hozzon a felperesek keresetének helytadó határozatot, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozták.

Érvelésük szerint a másodfokú bíróság alaptalanul hagyta figyelmen kívül a fellebbezési eljárásban hivatkozott bizonyítékokat. A felperesek ugyanis az elsőfokú ítélet meghozatalát követően szereztek tudomást az alperes T. úti telephelyéről, amelyet 2009. április 21. napjával jegyeztek be a cégnyilvántartásba, ez az adat az alperes által az elsőfokú eljárásban benyújtott cégiratban nem szerepelt. Az alperesnek a munkaviszonyuk megszüntetése helyett lehetősége lett volna őket akár az M. úti, akár a T. úti telephelyen továbbfoglalkoztatni átvezénylés útján. Utóbb szereztek tudomást arról is, hogy a konzultációs eljárás a csoportos létszámleépítés kapcsán elmaradt. A törvényszék ezt annak ellenére nem értékelte, hogy az alperes elismerte, miszerint nem tud nyilatkozni a konzultációs eljárás elmaradásáról. Emellett a munkaviszonyukat már a fóti telephely később elhatározott bezárásának első üteme előtt megszüntették, miközben ezt követően az ő munkakörükkel azonos munkakörben dolgozó munkavállalók közül az alperes többeket is továbbfoglalkoztatott. E körülmények miatt a felmondások sértik az Mt. 94/B. § és 89. § (7) bekezdés rendelkezéseit, amelyeket az eljáró bíróságok is indokolatlanul figyelmen kívül hagytak.

A túlóra tekintetében azzal érveltek, hogy a jelenléti ívek a legalább 8 óra munkavégzés teljesülését igazolják, a munkaidőkeretet csak 2008. év végén vezették be, a teljes munkaviszonyra nem alkalmazható. Az alperes által készített Excel táblázat, és a tanúvallomások a rendkívüli munkavégzést bizonyítják figyelemmel a 2008. október 30-ai depóvezetői utasításra is, amely szerint az elszámolásnak a fuvar napján kellett megtörténnie. Iratellenes a jogerős ítélet és indokolatlanul hagyta figyelmen kívül a felperesek bizonyítékait arra nézve, hogy az egyes napok tekintetében a túlmunka mértéke ne került volna kimunkálásra.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a felülvizsgálati kérelem elutasítására, a jogerős ítélet helybenhagyására irányult. Előadta, hogy a jogi képviselővel eljáró felpereseknek a T. úti telephely létezéséről az elsőfokú eljárás során tudomása volt, ennek ellenére erre nem hivatkoztak, egyébként a telephelyet alvállalkozó üzemelteti, ott alperesi munkavállalókat nem foglalkoztattak. A felperesek nem hivatkoztak a konzultációs eljárás elmaradására, a csoportos létszámleépítés szabályainak megsértésére sem, holott a munkaügyi központ tájékoztatása már korábban rendelkezésükre állt. A csoportos létszámleépítés szabályait betartotta, konzultációs

kötelezettsége egyebekben konzultációs partner hiányában nem is volt.

A rendkívüli munkavégzés tényét, időtartamát, túlmunkadíj iránti igényüket a felperesek nem bizonyították. Csatolta az ügyvezető fentiekre vonatkozó nyilatkozatát.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati kérelem önálló jogorvoslati kérelem, a törvény értelmében abban pontosan meg kell jelölni a jogszabálysértést és annak indokait. Nem felel meg a törvénynek a korábbi beadványokra, nyilatkozatokra történő utalás. A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmének azon részeit bírálhatta el, amelyek a törvénynek megfelelnek [Pp. 272. § (2) bekezdés, 275. § (2) bekezdés, BH.1995.99.2.], csak a felülvizsgálati kérelemben előadott érvelés alapján vizsgálhatta felül a jogerős ítéletet.

A felülvizsgálati kérelem érintette mind a felperesekkel szembeni felmondás jogellenessége, mind a rendkívüli munkavégzés kapcsán előterjesztett kereseti kérelmek körében született jogerős döntést. A rendkívüli munkavégzés tekintetében azonban konkrét jogszabályi rendelkezés megsértésére a felperesek nem hivatkoztak, így a felülvizsgálati kérelmük nem felelt meg a fenti jogszabályi előírásnak, ebben a vonatkozásban a Kúria azt érdemben nem vizsgálhatta.

A felperesekkel szemben alkalmazott felmondások jogellenességével összefüggésben a felülvizsgálati kérelem hivatkozott a fellebbezési eljárás során felhozott új tényekre és bizonyítékokra, amelyek vizsgálatát a másodfokú bíróság a Pp. 235. § (1) bekezdésére figyelemmel mellőzte. Jogszabálysértés nélkül állapította meg azonban a Budapest Környéki Törvényszék, hogy a felperesek a T. úti telephelyen való továbbfoglalkoztatásuk lehetőségére és a konzultációs eljárás elmaradására a Pp. 235. § (1) bekezdésébe ütköző módon hivatkoztak.

A T. úti telephely ugyanis a másodfokú bíróság helyes megállapítása szerint 2011. május 27-én bejegyzésre került a cégnyilvántartásba, az elsőfokú ítélet 2012. április 25-én, közel egy évvel a bejegyzést követően született. A jogi képviselővel eljáró felperesek nem hivatkozhattak alappal a közhiteles nyilvántartás által tartalmazott adatok ismeretének hiányára.

Helytállónan mellőzte a törvényszék a konzultációs eljárás elmaradásával kapcsolatos felperesi állítást is, amely csupán a másodfokú tárgyaláson hangzott el, a fellebbezés benyújtására és kiegészítésére rendelkezésre álló határidőn is túl [Pp. 246. § (2) bekezdés és 247. §].

A másodfokú bíróság helyesen utalt a munkaügyi központ értesítésére, amely az elsőfokú eljárásban rendelkezésre állt. Emellett a II.r. felperes a személyes meghallgatása alkalmával, a 2010. március 4-én tartott tárgyaláson már úgy nyilatkozott, hogy „nem tudok a munkavállalók és az alperes közötti egyeztetésről”.

Mindebből következően nem volt akadálya annak, hogy a felperesek a konzultációs eljárás hiányára az eljárás korábbi szakaszában hivatkozzanak, nem állíthatják alappal, hogy arról nem volt tudomásuk.

A felülvizsgálati kérelemben megjelölt M. úti telephelyet az alperes az átszervezés kezdetén - korábban nem vitatottan - megszüntette, nem világos, hogy ott a felpereseket milyen módon foglalkoztathatták volna a felmondás helyett átvezénnyel.

A felperesek arra is hivatkoztak, hogy már az F. úti telephely később elhatározott bezárásának első üteme előtt sor került a munkaviszonyuk megszüntetésére, holott az azonos munkakörben dolgozó munkavállalók közül többeket is továbbfoglalkoztatott az alperes, megsértve ezzel az Mt. 89. § (7) bekezdését.

Nem volt vitás, hogy az alperesnél nagy arányú, több telephely bezárásával járó létszámcsökkentés és átszervezés valósult meg, a felperes munkavégzési helyét jelentő f. telephely is bezárásra került néhány hónappal a felperesek munkaviszonyának megszüntetését követően. A csoportos létszámcsökkentés a megmaradt t. telephelyet is nagymértékben érintette, a főtí telephelyről gépjárművezető munkakörű munkavállalót oda nem helyeztek át. Helyesen emelték ki az eljárt bíróságok, hogy e körülményt a felperesek maguk sem vitatták, ennek ellenkezőjét nem állították. Az sem volt kérdéses, hogy a felperesek munkavégzési helye az f. telephelyen volt, és nem támadott tényállási elem az is, hogy a 2009. július és szeptember 7. között az ott dolgozók munkaviszonya - 5 fő kivételével - megszűnt. A megmaradt t. telephelyen is a közel 120 fős létszámból több mint 50 munkavállalónak szűnt meg a munkaviszonya.

A fentieket kiemelve, az irányadó tényállás alapján a MK.10. számú állásfoglalásra utalással az eljárt bíróságok jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy az Mt. 89. § (7) bekezdésében írt különös indok [amelyet a törvényszék tévesen az Mt. 97/A. § (1) bekezdéseként jelölt] megállapításához a jelentős, több telephely együttes létszámát érintő, több telephely bezárásával járó csoportos létszámcsökkentés és átszervezés elégséges. Az eljárt bíróságok helyesen utaltak az Mt. 94/A. § (3) bekezdésére is, amelynek alapján a felpereseket az f. telephelyen kellett figyelembe venni a csoportos létszámcsökkentés szempontjából. Mivel a felperesek munkavégzési helyét jelentő f. telephely az említett átszervezés eredményeként néhány hónapon belül bezárásra került, így az átszervezés, létszámcsökkentés a munkakörüket kétséggel érintette. A létszámcsökkentést elrendelő ügyvezető igazgatói intézkedés és a fenti körülmények alapján a felperesek felmondása egy folyamat része volt, mely folyamat befejezettsége - a következőes bírói gyakorlatot is figyelembe véve (BH.2000.225.) - a felmondás jogszerűségének megállapításához nem szükséges.

A munkáltató másik, szintén létszámcsökkentéssel érintett telephelyére történő áthelyezés kötelezettsége a munkáltatót nem terheli még védett korú munkavállaló ilyen létszámcsökkentéssel és átszervezéssel alapuló rendes felmondásakor sem, mert ennek

ellenkezője súlyos és indokolatlan beavatkozást jelentene a munkáltató mérlegelési körébe (BH.2006.93.).

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdés értelmében kötelezte az alperes ügyvédi munkadíj címén felmerült perköltsége megfizetésére.

A felperesek munkavállalói költségkedvezményt élveznek, ezért a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § és 14. § alapján a le nem rótt illetéket az állam viseli.

Budapest, 2014. április 30.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Takács Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró
A kiadmány hiteléül.Nné tisztviselő